

zaaknummer 2013 T969

18 maart 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. drs. M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
juridisch adviseur: mr. A. van Voorthuizen, advocaat te Ede.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 juni 2013.

Op 8 oktober 2013 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van mr. Van Voorthuizen voornoemd.

Op 28 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager en aangeklaagde zijn afzonderlijk gehoord.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Jeltjes voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen. Hij werd bijgestaan door mr. Van Voorthuizen voornoemd, vergezeld van mevrouw [naam], stagiaire. Vicaris [naam] is verschenen als vertrouwenspersoon van aangeklaagde.

Vervolgens is de behandeling van de zaak aangehouden ten einde mr. Jeltjes in de gelegenheid te stellen al dan niet te reageren op het verhoor van aangeklaagde, nu zij dit verhoor abusievelijk niet heeft bijgewoond, mr. Jeltjes zo mogelijk een verklaring van de broer van klager te laten verkrijgen, alsmede een verklaring van de psychiater, met name waarom deze er bij klager op heeft aangedrongen een klacht in te dienen.

Op 20 december 2013 heeft mr. Jeltjes de griffie bericht dat het niet is gelukt om de broer van klager, [naam], te traceren, maar dat zij zo spoedig mogelijk een verklaring zal overleggen van [naam], de behandelend psycholoog.

Op 20 januari 2014 is ter griffie een verklaring van [naam] binnengekomen.

Op 11 februari 2014 heeft mr. Van Voorthuizen schriftelijke gereageerd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager stelt dat hij van 1958 tot 1964 vrijwel wekelijks seksueel werd misbruikt door aangeklaagde. Klager voert daartoe aan dat hij vanaf zijn eerste tot zijn zesde jaar in een weeshuis heeft doorgebracht, omdat zijn moeder niet voor hem kon zorgen, dat hij op zijn zesde jaar weer thuis kwam wonen en de katholieke [school] in [plaats] bezocht. Tweemaal per week kreeg klager Catechismusles en in de tweede klas ontstond het contact met aangeklaagde, op dat moment kapelaan in de parochie. Aangeklaagde vroeg aan klager of hij kon helpen om in de parochie dingen klaar te zetten en te poetsen. Aangeklaagde was aardig voor klager en leek begripvol voor het feit dat klager zo lang niet bij zijn moeder had gewoond.

Klager herinnert zich een donkere kamer achter in de pastorie, waar aangeklaagde klager naast zich op een bankje zette en begon te betasten: eerst op de kleding, daarna onder de kleding. Klager droeg een korte broek en aangeklaagde kon eenvoudig bij het geslachtsdeel van klager komen. Klager was verbaasd, verlamd en wist niet hoe hij moest reageren. Als zevenjarig jongetje voelde hij zich bovendien verraden door iemand die hij als vriend beschouwde. Klager moest in de pastorie zoentjes geven op het geslachtsdeel van aangeklaagde. Hij herinnert zich nog de urinesmaak. Klager moest aangeklaagde betasten, aftrekken en oraal bevredigen en aangeklaagde kwam dan klaar. Klager moest ervan overgeven. De handelingen konden voortduren, omdat aangeklaagde klager dreigde hem terug te sturen naar het weeshuis wanneer hij niet kwam opdagen. Toen klager acht jaar oud was, heeft hij alles verteld aan zijn vier jaar oudere broer. Ook deze heeft niets aan hun moeder verteld. Met deze broer heeft klager geen contact meer.

De handelingen vonden gedurende vier tot vijf jaar bijna wekelijks plaats, totdat klager naar [middelbare school] ging, waar de kapelaan ook les gaf. Aangeklaagde gebod klager dan om vooraan in de klas te gaan zitten en bovendien verzocht aangeklaagde klager wederom om te komen helpen in de kerk. Klager, inmiddels dertien jaar oud, weigerde dit.

2.2 Klager heeft door de grote verwarring waarin hij verkeerde de [middelbare school] niet kunnen afmaken. Rond zijn zestiende is hij door Europa getrokken en daarna is hij in Nederland in dienst gegaan. Rond zijn twintigste belandde klager in [land], waar hij alsnog een diploma behaalde. Onzekerheid en het verlies van vertrouwen lopen als een rode draad door het leven van klager. Relaties met vrouwen en vrienden mislukken altijd. Klager voelt zich vaak eenzaam en vindt het moeilijk om gezond te leven. Klager heeft lang gedacht dat hij een slecht mens was. Waarom zou God hem dit anders hebben laten overkomen?

2.3 Om zijn verklaring te ondersteunen heeft klager twee verklaringen overgelegd. Mevrouw. [naam], psychotherapeut van GGZ ingeest te [plaats], heeft verklaard dat klager sinds 17 november 2011 in behandeling is geweest wegens een post-traumatische stress stoornis, welke volgens haar verband houdt met seksueel misbruik door de kerk in de vroege jeugd van klager. In tweede instantie heeft mevrouw [naam] verklaard dat klager bij haar in behandeling is geweest van januari 2013 tot april 2013 en dat het seksueel misbruik halverwege de therapie ter sprake is gekomen.

De heer [naam] heeft op 5 april 2013 de zogeheten toestemming gebruik melding als steunbewijs overgelegd (meldingsnummer 2011 T600). De heer [naam] heeft verklaard dat hij van 1961 tot 1966 door aangeklaagde seksueel is misbruikt, waarbij het aangeklaagde oraal

moest bevredigen, in een “kamertje” in de [naam] [kerk]. Het misbruik hield op toen [naam]dertien jaar oud was en op dezelfde [middelbare school] zat als klager.

2.4 Klager wil een streep onder het misbruik zetten. Klager zoekt erkenning van wat hem is overkomen en hij wil met zijn klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.-K. Kerk in de toekomst.

Klager wil, wanneer zijn klacht gegrond wordt verklaard, een beroep doen op financiële compensatie. Klager verzoekt ten slotte maatregelen te adviseren tegen aangeklaagde.

3. Het verweer

3.1 De advocaat van aangeklaagde heeft zich namens aangeklaagde verweerd. Hij heeft gesteld dat aangeklaagde nadrukkelijk ontkent hetgeen klager in zijn klaagschrift heeft gesteld. Aangeklaagde heeft verklaard zich nooit schuldig te hebben gemaakt aan seksueel misbruik, in welke vorm dan ook. Seksuele gevoelens met betrekking tot kinderen en mannen zijn hem vreemd.

De raadsman wijst voor het overige op de gespreksverslagen van de gesprekken die er zijn geweest met vicaris generaal [naam] en vicaris [naam] en de nadien door het Bisdom verstrekte informatie in de zaak [naam] (2011 T600), waarvan Mgr. [naam], desgevraagd, op 11 november 2013 heeft verklaard dat hij niets aan deze informatie voor de onderhavige zaak heeft toe te voegen. Van de zijde van de Kerk zijn alleen positieve berichten over het functioneren van aangeklaagde bekend en is er geen enkele opmerking gemaakt ten aanzien van geruchten over seksueel misbruik dan wel ander ongewenst gedrag van de zijde van aangeklaagde. Bovendien blijkt, aldus de raadsman, uit de betreffende informatie dat aangeklaagde bekend staat als een psychisch evenwichtig persoon, die gelukkig was en is als priester.

Ook uit het gedenkboek, dat is verschenen ter gelegenheid van het 70 jarig bestaan van de parochie [naam], blijkt niets van enig negatief gedrag door aangeklaagde als kapelaan van de parochie in de jaren 1960 tot 1968.

3.2 Aangeklaagde heeft geen specifieke herinneringen aan het gezin [naam] en hij kan zich ook niets van enige problematiek binnen het gezin herinneren.

De raadsman van aangeklaagde wijst daarbij op het feit dat klager zijn verhaal tot twee keer toe heeft bijgesteld, lees geaggraveerd. Sprak klager aanvankelijk –ten tijde van steunbewijs voor [naam]- nog enkel over betasten, later werd zoenen en zuigen aan geslachtsdeel en tot slot aftrekken en orale bevrediging genoemd.

3.3 Voorts stelt klager al vanaf 1958 door aangeklaagde te zijn misbruikt. Naast het feit dat aangeklaagde deze beweringen ontkent, stemt ook de genoemde periode niet overeen, nu aangeklaagde pas in september 1960 naar de parochie in [plaats] is gekomen.

3.4 Klager heeft gesteld dat de godsdienstlessen na schooltijd en buiten het schoolgebouw plaatsvonden. Aangeklaagde bestrijdt dit. De godsdienstlessen waren in het rooster opgenomen en vonden in het schoolgebouw plaats. Bovendien gaf aangeklaagde alleen aan klas drie en vier godsdienstles en kan klager nooit vier jaar achtereen les van aangeklaagde hebben gehad.

3.5 Dat klager aangeklaagde na schooltijd zou hebben geholpen is onjuist. Bedoelde bezigheden werden uitgevoerd door de in loondienst zijnde koster.

De door klager bedoelde ruimte moet de sacristie zijn geweest, die de verbinding vormde tussen de kerk en de pastorie. De sacristie werd nooit afgesloten omdat deze als doorgang werd gebruikt, onder andere voor de drie of vier bewoners van de pastorie. Bovendien was de

kerk in die tijd nog de hele dag open, zodat er altijd onverwachte bezoekers konden komen. Wanneer, zoals klager stelt, hij bijna wekelijks gedurende vier jaar door aangeklaagde was meegenomen naar de sacristie, over het schoolplein en via de kerk, dan had dit toch iemand moeten opvallen, aldus de raadsman.

3.6 Met betrekking tot het aangevoerde steunbewijs, meent de raadsman dat, het enkele feit dat iemand anders verklaart dat hij ook is misbruikt door aangeklaagde ([naam]), onvoldoende is om te dienen als steunbewijs. Bovendien kan niet worden uitgesloten dat er contact is geweest tussen de heren [naam] en [naam] en dat de beschuldigingen mede op deze manier tot stand zijn gekomen.

3.7 Op 11 februari 2014 heeft mr. Van Voorthuizen in zijn schriftelijke reactie gesteld dat er duidelijk geen sprake is geweest van een dringend advies van de zijde van psychotherapeut mevrouw [naa], maar slechts van een tip om de onderhavige procedure te starten. Daarbij merkt hij op dat klager zich blijkbaar niet vanwege het vermeende misbruik onder behandeling heeft gesteld, nu zulks pas halverwege de therapie ter sprake is gekomen. Naar het oordeel van mr. Van Voorthuizen heeft de psychotherapeut gezocht naar antwoorden op de vraag waarom het leven van klager zo is gelopen. Tot slot bemerkt mr. Van Voorthuizen dat de psychotherapeut geen getuige is geweest van het misbruik en dat zij als gedragsdeskundige evenmin aan waarheidsvinding doet.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Vervolgens dient de vraag te worden beantwoord of het gestelde seksueel misbruik voldoende aannemelijk is geworden. Daartoe heeft de Klachtencommissie het volgende overwogen.

Hoewel de eigen verklaring van klager op de Klachtencommissie een betrouwbare indruk heeft gemaakt, zijn de verklaringen door klager ten aanzien van de aard van het gestelde misbruik meerdere malen gewijzigd. Sprak klager aanvankelijk nog over ‘betasten’ door aangeklaagde, in latere stadia gingen de beschuldigingen steeds verder naar ‘aftrekken en oraal bevredigen’. De verklaringen hiertoe van de raadvrouw van klager dat de schaamte van klager te groot was om erover te praten, acht de Klachtencommissie onvoldoende, althans niet voldoende om het verhaal van klager als een consistent verhaal te kunnen beschouwen. Toen de verklaring van klager in januari 2013 werd opgesteld, was klager al geruime tijd bezig zijn herinneringen te ordenen, omdat hij immers daarvoor al met zijn therapeut over het misbruik had gesproken, zodat onvoldoende aannemelijk is dat hij zich op dat moment de toedracht nog niet herinnerde. Daarbij werd de eerste verklaring door klager afgelegd ten behoeve van steunbewijs voor iemand anders.

Ook de overgelegde verklaring van psycholoog [naam] kan in deze zaak niet als overtuigend steunbewijs dienen. Zij heeft verklaard dat klager eerst halverwege de therapie heeft verteld over het seksueel misbruik. Naar het oordeel van de Klachtencommissie heeft klager zich derhalve niet onder behandeling gesteld vanwege het seksueel misbruik in het verleden, maar vanwege andere problematiek. Daarbij merkt de Klachtencommissie op dat de behandeling van klager is gestart in 2011, derhalve ruim na de publicatiegolf ten aanzien van het seksueel misbruik in de R.-K. Kerk.

Blijft nog als steunbewijs over de verklaring van de heer [naam]. Nu echter ook in de zaak [naam] tegen dezelfde aangeklaagde het gestelde misbruik door de Klachtencommissie onvoldoende aannemelijk kan worden geacht, kan noch de steunverklaring noch het advies in de zaak [naam] bijdragen aan de waarheidsvinding in de onderhavige zaak.

In het licht van de pertinente en consistente ontkenning van aangeklaagde –zowel in zijn verweerschrift als ook ter zitting- en in het licht van de verklaringen van de zijde van Mgr. [naam], bisschop van Groningen- Leeuwarden, is de Klachtencommissie van oordeel dat er onvoldoende feiten en omstandigheden aan het licht zijn gekomen om de klacht voldoende aannemelijk te achten.

4.4 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld ten aanzien van aangeklaagde onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de Klachtencommissie niet kan adviseren deze klacht gerond te verklaren; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde gebeurtenissen niet zijn voorgevallen. Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht van deze aangeklaagde ondersteunen, dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Groningen- Leeuwarden de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 maart 2014. door mr. M.D.J. van Reenen- Stroebel, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem., leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens- Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.